

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	25155 Геоморфологія та палеогеографія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	106 Географія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

23.04.2024 р.

Справа № 0535/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуєчий,
Гасюк Іван Михайлович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Максименко Надія Василівна,
Мудрак Олександр Васильович,
Погребняк Володимир Григорович,
Сірук Ірина Миколаївна,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Гожик А.П. – представник ЗВО,
Бортник Сергій Юрійович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	25155
Назва ОП	Геоморфологія та палеогеографія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОНП містить чітко визначені цілі, що узгоджуються з основною місією університету, пріоритетними напрямками Стратегічного плану розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період 2018 - 2025р.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Програмні результати навчання досягаються переліком як обов'язкових дисциплін ОНП, так і вибіркового дисциплін, що передбачають блоковий вибір. Активна участь у формуванні та удосконаленні ОНП роботодавців та інших стейкхолдерів підтверджена висновками ЕГ та отриманням позитивних висновків рецензування ОНП трьома провідними фахівцями в галузі географії, геоморфології, палеогеографії.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Оскільки ОП «Геоморфологія та палеогеографія» є унікальною в Україні, для її розробки використано досвід закордонних освітніх установ та рекомендації профільних проектних організацій України, інформація про зустрічі з якими є як на сайті, так і на сторінці факультету у соцмережі. Використання іноземних освітніх програм простежується в переліку ОК, два з яких є англійськими («Paleoecology of the Quaternary period» та «Hazardous Processes in the Environment»). Специфіка цієї освітньої програми вбачати регіональний контекст у вивченні регіональних особливостей геоморфологічних умов та палеогеографії різних регіонів України.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт ВО за спеціальністю 106 Географія затверджений Наказом МОНУ №519 від 11.05.2021 р. Ця ОНП повністю відповідає його положенням і включає всі ЗК, СК та ПРН, що містить Стандарт та доповнення СК12, СК13, ПРН16 та ПРН17, що відбивають її специфіку.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП (120 кредитів ЄКТС), відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження при підготовці магістра та Стандарту ВО за спеціальністю 106 Географія, де зазначено, що «обсяг освітньо-наукової програми магістра становить 120 кредитів ЄКТС». Співвідношення обов'язкових і вибіркових ОК (90 до 60 кредитів) відповідає Стантурту та не входить у протиріччя з Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Представлена ОНП має чіткий розподіл кредитів ЄКТС між обов'язковими і вибірковими компонентами (90 до 60 кредитів), які дозволяють досягти програмних результатів навчання. Загалом, ОК складають взаємопов'язаний комплекс, що дозволяє досягти заявлених ПРН, але дуже узагальнений вигляд структурно-логічної схеми не надає інформації про логічний зв'язок ОК між собою і не дозволяє визначити які дисципліни є «підстеляючими» для вивчення інших.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП ОП «Геоморфологія та палеогеографія» відповідає предметній області спеціальності 106 – Географія. З акцентом на специфіці ОП.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Індивідуальні траєкторії, згідно навчального плану, студент має в змозі будувати за двома блоками дисциплін і шляхом вибору лише 2-х додаткових із 4-х ВК. У той же час, за результатами опитування студентів ЗВО, для підвищення якості освітнього процесу на факультеті 45,6% респондентів зазначили необхідність надати студентам більше можливості самостійного вибору навчальних курсів (report_unidos18ga.pdf (univ.kiev.ua)). Вибіркова складова, згідно ОНП при виконанні мінімально необхідних критеріїв (рівень опанування дисциплін вибіркового блоку за професійним спрямуванням з оцінками не менше як 75 балів, оцінка за виробничу практику за професійним спрямуванням не менше як 75 балів, захист кваліфікаційної роботи магістра з оцінкою не нижче 75 балів) дозволяє набутти професійну кваліфікацію за професійним спрямуванням «Еволюційна географія» - 2442.1.23667 – науковий співробітник (географія), за професійним спрямуванням «Геоморфологія та геотуризм» - 2442.2 - географ.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Структура ОНП та НП передбачають комплексну практичну підготовку, яка складається із практик (виробничої - 6 кредитів ЄКТС, асистентської - 8 кредитів ЄКТС), Науково-дослідницького практикуму із спеціальності «Геоморфологія та палеогеографія» – 12 кредитів ЄКТС та практичних занять з ОК (загалом 218 годин), що цілком достатньо для підготовки магістра.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма забезпечує розвиток soft skills у здобувачів вищої освіти та викладачів шляхом професійного розвитку, участі у конференціях, міжнародних проєктах, що підтверджується матеріалами сайту факультету та інформацією із ЗВО.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт для даної спеціальності відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

В цілому обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів у ЄКТС реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, розподіл кредитів по семестрах майже рівномірне (1 сем – 32, II сем – 28, III сем. – 30, IV сем. – 30), що дозволяє розподілити обсяг освоєного матеріалу пропорційно. У той же час, середня кількість годин навчальних занять на тиждень, що відображена у НП (відповідно, 22, 13, 20, 24) має суттєві відмінності по семестрах, що створює нерівномірне тижневе навантаження на студентів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Відсутня дуальна освіта за ОНП «Геоморфологія та палеогеографія».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими. Вони не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті приймальної комісії закладу вищої освіти. Додаткова інформація про ОНП розміщена на сайті географічного факультету.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Особливості ОНП враховуються в правилах прийому шляхом включення до складання обов'язкового фахового іспиту, що вимагає підготовки з профільних дисциплін ОПП «Геоморфологія та природопізнавальний туризм» та ОПП «Природнича географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті сформовано комплекс документів, що регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. За результатами опитування (грудень 2022 р) 10,1 % опитаних студентів географічного факультету навчалися за програмою академічної мобільності. На цій освітній програмі студенти не скористалися можливостями академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «Положенням про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на зазначеній ОНП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Положенням про організацію освітнього процесу в університеті затверджено використання різних форм і методів навчання, які в цілому, сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Вони відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. На ОНП використовуються інноваційні педагогічні засоби: інтерактивні (мозковий штурм), індивідуальних та групових проєктів, ситуаційно-пошукові, тощо. За результатами опитування на платформі LimeSurvey 55,3% опитаних студентів факультету задоволені і скоріше задоволені навчанням в університеті.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, за висновком ЕГ надається викладачами під час першої зустрічі стосовно кожної дисципліни. У вільному доступі на сайті є ОНП, навчальний план, робочі програми навчальних дисциплін. Структура РП розроблена таким чином, щоб дати відповідь на будь-які запитання студентів і організаторів навчального процесу.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Навчання за ОНП ОП «Геоморфологія та палеогеографія» передбачає проведення наукових досліджень викладачами і студентами, що відображене у публікаціях та переліку конференцій, олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт, які проводяться в університеті, що відображені на сайті факультету. Під час опитування студенти географічного факультету підтвердили, що 45,2% з них брали участь у конференціях, семінарах, літніх школах в Україні і за кордоном, у т.ч. дистанційно. У той же час, за результатами опитування наукові публікації у фахових виданнях мають лише 8,1% студентів факультету.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зміст ОНП оновлюється, у т.ч. шляхом перегляду наповнення ОК, доповнення навчально-методичних матеріалів і рекомендованої літератури. Практично всі викладачі мають профільні публікації з дисциплін, що ними викладаються, що відображено у РПНД. У той же час, є приклади, коли в основній рекомендованій літературі вказано застарілий підручник викладача чи надано лише літературу інших авторів, а більш нові профільні його роботи містяться лише в додатковій («Методологія географічної науки», «Лінеаментний аналіз», «Ритміка природних процесів»).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ЗВО проводить активну діяльність з інтернаціоналізації наукових досліджень на основі договорів про співпрацю із закордонними ЗВО та шляхом залучення студентів і викладачів до програм академічної мобільності, оголошення про які містяться на сайті факультету. Матеріали ОНП містять інформацію про участь університету у кількох міжнародних грантах та виконанні двосторонніх угод.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Аналіз матеріалів сайту ЗВО та матеріалів справи дозволяє зробити висновок, що розроблена чітка система контрольних заходів та зрозумілі критерії оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти, дозволяють забезпечити систематичний контроль та стимулювати постійну роботу магістрів протягом всього періоду навчання. У той же час, у Положенні про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка є дві тези: • мінімальний пороговий рівень оцінки за кожним запланованим для освітнього компонента результатом навчання визначається відповідною робочою програмою (положенням), але не може бути нижчим за 50 % від максимально можливої кількості балів; • мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання та становить 60 % від максимально можливої кількості балів. Завищений Університетський пороговий критерій не відповідає Європейським нормам (50%).

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідність підкритерію підтверджено.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, передбачених за даною ОПП, регулюються комплексом внутрішніх Документів ЗВО, що надані у вільному доступі на сайті та є чіткими і зрозумілими. Студентам доведена інформація про графік, правила і процедуру проведення контрольних заходів, критерії оцінювання, процедуру оскарження результатів контрольних заходів, повторного складання заліків, іспитів, вирішення конфліктних ситуацій. Запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій регламентоване «Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Університетом визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що містяться як у Положенні про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка, так і за свідченням ЕГ, доведено до всіх учасників освітнього процесу. Популяризація недопущення в науковій роботі плагіату здійснюється системно, у т.ч. при викладанні ОК «Методологія географічної науки» та «Професійна та корпоративна етика» розглядаються відповідні теми. Перевірка кваліфікаційних робіт здійснюється програмою Unicheck.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз табл. 2 Додатків до Відомостей про самооцінювання освітньої програми та сайту ЗВО дозволяє зробити висновок про високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми (із 9 викладачів цієї ОНП - 5 докторів наук та 4 кандидати наук), що цілком забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного відбору регулюється «Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», є чіткою та зрозумілою, враховує наукову активність і професійний рівень викладачів. Відповідно цього склад викладачів ОНП сформований виключно фахівцями в галузі геоморфології і палеогеографії з високими науковими показниками, публікаційною активністю за профілем дисциплін, що викладаються як навчально-методичного характеру (Бортник С.Ю., Погорільчук Н.М., Ковтонюк О.В. Методи польових геоморфологічних досліджень.: навчальний посібник; Герасименко Н.П. Палеогеографія четвертинного періоду: навчальний посібник; Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. та ін. Методологія та організація наукових досліджень: підручник для магістрів, тлщо) так і наукового - всі викладачі мають профілі у Scopus та/або у Web of Science ті індекси Гірша від 2 до 18.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Практика залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу полягає в участі їх в розробці і оновленні ОНП (завідувач відділом геоморфології та палеогеографії Інституту географії НАН України, к. геогр. н. Роман Спиця та завідувачка відділу геології корисних копалин Інституту геологічних наук НАН України, д. г. н. Олена Ремезова), участі у роботі державних екзаменаційних комісій (були головами ДЕК у різні роки : провідний науковий співробітник ІГ НАНУ, д. геогр. н. В. Палієнко, академік НАНУ, директор ІГ НАНУ д. геол.-мін. н. П. Гожик), спільній підготовці підручників, навчальних посібників та інших навчальних видань (навчальний посібник «Четвертинна геологія» (2019) - у співавторстві з академіком НАНУ П. Гожиком; навчальний посібник «Просторове та ландшафтне планування» (2019) - у співавторстві з г. н. с. НДІ «ДІПРОМІСТО» А. Олещенко та н. с. ІГ НАНУ Л. Тимуляк). Крім того, роботодавці виступають у ролі керівників виробничої практики у відповідних установах, що закріплено договорами про співпрацю.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Забезпечення виконання вимоги залучення професіоналів-практиків у цій галузі підтверджено ЕГ та матеріалами сайту факультету і сторінок у соцмережах, що містять звіти про гостьові лекції вітчизняних і закордонних фахівців. Зразковою практикою є залучення на умовах зовнішнього сумісництва фахівців відповідної галузі на посади доцента : з ІГ НАНУ (с. н. с. сектору палеогеографії, к.геогр. н. С. Дорошкевич, с. н. с.), Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАНУ (провід. н. с., д. т. н. Ю. Костюченко), які забезпечують викладання професійно-орієнтованих дисциплін.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

В університеті добре розвинена система сприяння підвищенню кваліфікації. Всі викладачі ОНП пройшли стажування як в Україні, так і за міжнародними грантами в закордонних установах. Результати стажування представлені в сучасних курсах, але відсутня інформація про ступінь фінансового забезпечення стажувань університетом, оскільки переважна більшість перерахованих візитів відбувалась за грантові кошти. Так пройшли стажування за програмою Еразмус+ : проф. С. Бортник в Педагогічному університеті в Кракові (Польща); проф. Н. Герасименко - в Університеті Камеріно (Італія); доц. О. Ковтонюк, Н. Погорільчук, Т. Лаврук - в Університеті імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща). Також доц. Т. Лаврук пройшла стажування за програмою SEEPUS у Ягеллонському університеті (Польща). У 2022-23 н. р. доц. О. Ковтонюк та доц. Н. Погорільчук пройшли програму підвищення кваліфікації на географічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Для матеріального і морального стимулювання підвищення педагогічної майстерності викладачів в університеті створено низку Положень про оцінку роботи викладачів та способи їх заохочення, яке широко реалізується. До матеріальних форм заохочення належать преміювання за певні досягнення. Крім того, посадові оклади працівників, які удостоєні почесних звань Університету, збільшуються на 15 %, один раз на п'ять років викладачі мають право отримати творчу відпустку зі збереженням заробітної плати для підвищення науково-педагогічної кваліфікації. Нематеріальне заохочення за останні роки отримали проф. В. Стецюк («Відмінник освіти України» (2019 р.); Бортник («Василь Сухомлинський» (2020 р.), проф. О. Комлев (Грамота Ректора (2019 р), проф. Сдоц. О. Ковтонюк (Подяка Ректора (2023), доц. Н. Погорільчук (Грамота Ректора (2023)).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію підтверджено

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Для реалізації ОП студенти та викладачі забезпечені доступом до відповідної інфраструктури та ресурсів університету: бібліотека, лабораторії, інтернет з Wi-Fi.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпечність освітнього середовища гарантується виконанням встановлених правил та інструкціями з охорони праці та техніки безпеки при роботі в аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних класах, гуртожитках, під час проходження практик тощо.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію підтверджено

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В університеті є всі умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. На географічному факультеті створено зручне середовище для маломобільних осіб, включаючи пандуси та два ліфти, але на цій ОНП не було

потреби їх використання.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті розроблено чітку систему реакції на появу конфліктних ситуацій, студенти і співробітники ознайомлені з алгоритмом реагування на конфліктні ситуації та їх вирішення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Інформацію стосовно внутрішнього контролю якості освітнього процесу, внутрішнього аудиту тощо на сайті не знайдено, оскільки на сторінці НМК на сайті факультету є лише статична інформація.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти шляхом проведення опитування мають змогу брати участь в процесі перегляду ОП та інших процедурах забезпечення якості. Традиційним для закладів освіти є опитування здобувачів вищої освіти, що здійснюється централізовано в межах КНУ факультетом соціології. Воно проводиться онлайн з використанням платформи LimeSurvey. Це дозволяє «почути» думку кожного студента, але соціологічна вибірка і частота опитувань (1 раз на рік – зараз оприлюднені результати опитування, проведеного у листопаді-грудні 2022 року – 184 студенти від всього факультету) не дозволяє повною мірою дізнатись думку студентів, що зумовлює потребу додаткового опитування у межах ОП. Представленість у Вченій раді та НМК студентів та існування органів студентського самоврядування дозволяє донести пропозиції щодо покращення ОНП..

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЗВО реально залучало роботодавців до розробки ОНП та її удосконалення. Участь роботодавців в підсумковій атестації за ОНП дозволяє робити висновки стосовно якості підготовки і надавати рекомендації стосовно корегування тих чи інших аспектів підготовки фахівців.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Традиція відстежувати кар'єрний шлях випускників є і на факультеті в цілому і та кафедрі землезнавства та геоморфології окремо. Вкладка Випускник на сайті географічного факультету має дві сторінки: Кар'єрні можливості (нариси про відомих випускників, серед яких немає випускників цієї ОНП) та Асоціація випускників географічного факультету, де кожен випускник може стати членом асоціації, заповнивши коротку гугл-форму. На сторінці кафедри сайту факультету надано перелік її найвідоміших випускників, а на сайті кафедри формуються повні списки випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Згідно самоаналізу та вивчених документів, можна зробити висновок, що ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності з реалізації ОНП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відсутні, оскільки акредитація первинна.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка здатна забезпечити розвиток освітньої програми та освітньої діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті університету у відкритому доступі присутня вся необхідна інформація стосовно правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

В університеті існує практика розміщення документів на сайті ЗВО для громадського обговорення не пізніше ніж за місяць до затвердження, але ОНП "Геоморфологія та палеогеографія" не переглядалась у 2022-2024 роках та не розміщено на сайті факультету проєкту для обговорення. До справи долучена та на сайті діюча редакція ОНП від 06 грудня 2021 року.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті факультету у відкритому доступі є ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» та робочі програми навчальних дисциплін і практик.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у

спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Оскільки ОП є унікальною та досить затребуваною на ринку праці, доцільно розглянути можливість включення до складу робочої групи з розробки ОНП професіоналів-практиків та представників осіб, що навчаються. Для розширення можливостей варіабельності вибору слід розширити перелік вибіркових ОК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Для демонстрації заємов'язку між освітніми компонентами та простеження логіки у порядку їх вивчення доцільно переформатувати структурно-логічну схему, де показати окремо кожен ОК и стрілки, що їх пов'язують. Для рівномірного розподілу навчального навантаження на студентів, при формуванні НП передбачити рівнозначну у всіх семестрах кількість аудиторних годин на тиждень. Для розширення можливості вибору дисциплін доповнити блок «Вибір з переліку», у т.ч. англомовними ОК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

В умовах військового стану доцільно використати систему дистанційної освіти для реалізації права студентів на академічну мобільність, у т.ч. в межах України.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Оскільки програма «Геоморфологія та палеогеографія» є освітньо-науковою, доцільно стимулювати проведення студентами власних наукових досліджень, у т.ч. із долученням їх до міжнародних проєктів, що буде сприяти підвищенню їх публікативної активності. При оновленні РПНД слід до переліку основних джерел рекомендованої літератури новітні публікації викладача, у т.ч. статті.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

За можливості, узгодити норми мінімального порогового рівня оцінки – 50%.

Критерій 6. Людські ресурси

Задля більш широкого залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу розглянути можливість проведення ними майстер-класів, тренінгів або викладання ними окремих тем дисциплін у дистанційному форматі прямо зі свого робочого місця, що дозволить студенту зануритись в атмосферу майбутнього місця роботи.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Згідно існуючих договорів про співпрацю із ЗВО України та європейських країн, ініціювати відкриття доступу до їх віртуальних бібліотечних фондів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

На сайті факультету на сторінці науково-методичної комісії здійснювати поточне інформування всіх учасників освітнього процесу про методичну роботу, результати моніторингу освітнього процесу, внутрішнього аудиту, тощо. Не зважаючи на те, що централізовано в межах ЗВО Факультетом соціології проводиться регулярне опитування студентів

з різних загальноуніверситетських проблем, доцільно запровадити опитування в межах ОП задля з'ясування внутрішніх проблем і пошуку нових ідей для її розвитку. Тим більше, що остання хвиля опитування що представлена на сайті ЗВО була у листопаді-грудні 2022 р.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Враховуючі активність викладачів за програмами самовдосконалення та широку співпрацю з профільними установами, доцільно щорічно оновлювати ОНП та виставляти на обговорення проекти оновлених ОНП. Розглянути можливість розміщення у відкритому доступі навчально-методичних матеріалів ОК.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРІВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ